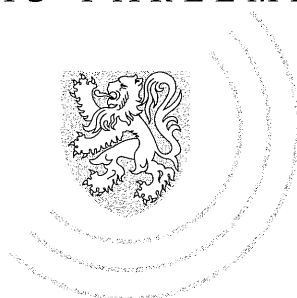

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

3 oktober 1996

ONTWERP VAN DECREET

tot erkenning en subsidiëring van musea

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Evaluatie van bijna 40 jaar museumregelgeving

De huidige regelgeving dateert van 22 april 1958 (KB van 22 april 1958 tot reglementering van toelagen aan musea die niet van de Staat afhangen). Ondertussen zijn zowel de musea als de definitie van de instelling, haar taken en haar functies, erg geëvolueerd.

Het voorliggend ontwerp van decreet is gegroeid uit de sterk gewijzigde behoeften van de musea en een analyse van het museumlandschap, dat bestaat uit een brede waaier van verschijningsvormen, zowel naar collectie, als personeel, omvang en beheersvorm toe. Voor het opstellen van het decreet werden vertegenwoordigers van de provincies en de gemeenten geconsulteerd, die de meeste musea in Vlaanderen beheren.

Een evaluatie van het KB van 22 april 1958 leert ons dat het zich beperkt tot de wijze waarop bepaalde subsidies worden toegekend. Een definitie van het begrip museum, evenals van de specifieke museumfuncties ontbreekt volledig. Momenteel komen alle musea in aanmerking voor subsidies als ze aan een beperkt aantal voorwaarden voldoen. Hun collectie moet betrekking hebben op kunsten of letteren en ze moeten toegankelijk zijn voor het publiek. In de realiteit echter zijn de meeste musea van historische, technische, natuurhistorische, heemkundige en andere aard. De aard der subsidiabele uitgaven is daarenboven beperkt en komt niet tegemoet aan de reële behoeften. Zo worden o.m. geen personeelssubsidies vastgelegd. De bepaling van het bedrag der subsidies wordt wel geregeld door vaste maximumpercentages (respectievelijk 40 % en 60 % voor gewone en buitengewone subsidies), maar in de praktijk zijn de beschikbare kredieten zo laag dat de voorgestelde percentages zelden of nooit kunnen worden toegekend. De toekenning der subsidies gebeurt dan ook hoofdzakelijk cijfermatig. De evaluatie van het museum en de realisatie van de museumfuncties vinden niet noodzakelijk een weerslag in de financiële honorering.

Hieruit blijkt dat de vigerende regelgeving op teveel punten is achterhaald om nog als een aanvaardbaar beleidsinstrument gebruikt te worden.

De museumsector is daarenboven één van de laatste culturele actoren die nog geen recente decreta-

le onderbouw heeft gekregen. Nochtans is de zorg voor ons cultureel erfgoed, en voor de musea in het bijzonder, een essentiële maatschappelijke opdracht voor de overheid.

2. Een museumdecreet

Bij decreet van 19 december 1977 werd een Raad van Advies voor Musea opgericht. In het Koninklijk Besluit betreffende de samenstelling en de werking van deze Raad van 19 oktober 1979 wordt de taak omstandig omschreven. Hoewel niet uitdrukkelijk zo bepaald, was het toch de intentie van de toenmalige minister, dat de Raad een nieuw decreet zou ontwerpen. In 1981, bij de eerste samenstelling kon de Raad aan dit werk beginnen.

Sindsdien werd documentatie over museumwetgeving verzameld, zowel in binnen- als buitenland, en werden verschillende mogelijke decreetteksten ontworpen zonder dat ze door de decreetgever werden opgenomen.

Het voorliggende ontwerp van museumdecreet is een raamdecreet dat snel en adequaat wil inspelen op de hedendaagse culturele verantwoordelijkheden van de musea en op de kwalitatieve verwachtingen van de overheid en het publiek, ook naar de toekomst toe.

Dit ontwerp-decreet geeft een decretale onderbouw en structuur aan het museumlandschap, in al haar verscheidenheid. De musea hebben immers naast hun verscheidenheid en diversiteit een groot aantal gemeenschappelijke kenmerken die het best door een globale decretale regeling geregeld kunnen worden.

Het ontwerp-decreet wil de kwaliteit van de museale werking verhogen (erkenningsvoorwaarden) en stimuleren (subsidies). Het regelt de erkenning van de musea en de organisatie van het museumwezen en het bepaalt op welke wijze de werking van de musea gestimuleerd en gesteund kan worden binnen de financiële mogelijkheden van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Bijkomend reikt dit ontwerp-decreet ook aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de provincies, de steden, de gemeenten en de OCMW's een instrument aan om de door hen beheerde musea naar waarde te schatten. Een erkenning door de Vlaamse regering na een positieve evaluatie van wege de museumraad, zal een belangrijk lokaal beleidsinstrument zijn voor de verdere profilering

van een plaatselijk museum. Omgekeerd zal een weigering tot erkenning aan de lokale bestuurder een kwalitatief oordeel met objectieve gegevens bieden om beleidsbeslissingen te kunnen nemen ten opzichte van het betreffende museum.

Het ontwerp-decreet geeft een grote verantwoordelijkheid aan het 'bevoegde gezag' (de oprichter, eigenaar of beheerder van het museum). Het bevoegde gezag moet kunnen aantonen dat het de primaire basislasten van zijn museum kan dragen. Subsidies moeten dan ook beschouwd worden als een bijkomende honorering voor het optimaliseren van een degelijke en professionele werking. De kwaliteitsdimensie zal daarbij het uitgangspunt zijn. Het is zeker niet de bedoeling om binnen het decreet de werking van de erkende musea te financieren.

Eén van de doelstellingen is ook om de responsabilisering van de musea en hun 'bevoegd gezag' te verhogen en te komen tot resultaatsverbintenissen met de subsidiërende overheid. De beheerders van instellingen zijn immers in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het uittekenen van een kwaliteitsconcept en het zoeken naar financiering voor de uitvoering van hun plannen. Bij de beoordeling van projecten zullen hoe dan ook prioriteiten gesteld moeten worden. Er moet immers worden voorkomen dat de schaarse middelen versnipperd worden.

Eveneens belangrijk in het ontwerp-decreet is de mogelijkheid om initiatieven ten voordele van de museumsector te subsidiëren. In de bestaande wetgeving kan slechts een beperkt aantal aspecten van de museumwerking gehonoreerd worden. Andere initiatieven ten gunste van de musea, zoals opleiding, consulentschap, restauratie, automatisatie, maar genomen door niet-museale instellingen, vinden in de huidige wetgeving geen weerklank. In het voorliggend ontwerp komen dergelijke overkoepelende initiatieven wel in aanmerking voor subsidiëring. Op weg naar een professionele museumwerking hebben de musea een beperkt aantal steunpunten nodig die als hefboom kunnen fungeren om een grotere dynamiek te ontwikkelen.

3. Erkenning en subsidiëring

Basisprincipe van dit ontwerp-decreet is zeker de definitie, zoals die door ICOM ("International Council of Museums" bij de UNESCO) in 1974 gesteld werd en nadien licht aangepast: "een permanente instelling ten dienste van de gemeenschap

en haar ontwikkeling, toegankelijk voor het publiek, niet gericht op het maken van winst, die de materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving verwerft, behoudt en beheert, wetenschappelijk onderzoekt, presenteert en hierover informeert voor doeleinden van studie, educatie en genoegen". Deze omschrijving wordt dan ook toegepast in de erkenningsvoorwaarden.

In het ontwerp van decreet wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de erkenning en de subsidiëring. Het begrip "erkenning" moet beschouwd worden als een moreel begrip enerzijds en als een subsidiëeringsvoorwaarde anderzijds. Aan de erkenning worden een aantal voorwaarden gekoppeld. De klemtoon wordt gelegd op de definitie en de basisfuncties van een museum, alsook op de garanties voor een continue, degelijke en onderscheiden werking van de verschillende museumfuncties. Daartoe zal het museum een beleidsnota moeten voorleggen.

De administratieve procedure voor de erkenning zal na goedkeuring van het decreet worden uitgewerkt. Het is de bedoeling om, in overleg met de museumsector en de andere overheden, een helder en duidelijk kwalitatief beoordelingssysteem uit te werken. Dit is een uitdaging omdat tot op heden geen objectieve maatstaven zijn omschreven voor musea die uiteraard allemaal verschillend zijn. De vergelijking met de sector van het bibliotheekwezen of de culturele centra gaat immers niet op.

Musea zijn moeilijk kwantificeerbaar: de kwaliteit laat zich niet meten door de grootte van het museum, de omvang van de collectie, het aantal aanwinsten, het aantal bezoekers, het aantal evenementen, ...

In het buitenland bestaat al enige ervaring met beoordelingsmethodes.

Op basis daarvan, afgeleid uit de ICOM-definitie, kunnen een 10-tal criteria onderscheiden worden die als uitgangspunt kunnen dienen voor het opstellen van een beoordelingssysteem voor de erkenning:

1. Het museum vervult de vier functies: verzamelen, bewaren en onderzoeken van de collectie, en publiekswerking.
2. Het museum beschikt over een "museumwaardige" collectie.

3. Er zijn voldoende garanties dat de verzameling en de museale bestemming ervan ook in de toekomst blijven voortbestaan.
4. Het museum streeft uitsluitend culturele en wetenschappelijke doelstellingen na. Die doelstellingen worden geformuleerd in een schriftelijke beleidsnota.
5. Het museum wordt geleid door een conservator en het beschikt over voldoende gekwalificeerd personeel om zijn verplichtingen te vervullen.
6. Het museum beschikt over de infrastructuur die noodzakelijk is voor de uitvoering van de museumfuncties.
7. Het museum beschikt over een schriftelijke inventaris, opgesteld volgens de regels van de basisregistratie.
8. Het museum moet de nodige maatregelen nemen om de verzameling met het oog op de toekomst in stand te houden en te beveiligen.
9. Het museum moet op vaste tijdstippen, gespreid over het hele jaar, toegankelijk zijn voor bezoekers, ook voor individuele bezoekers.
10. Het museum dient een dynamische publiekswerking uit te bouwen, die gericht is op cultuurbeleving en cultuurontwikkeling.

De erkenning houdt een kwaliteitskenmerk in zodat het mogelijk wordt een onderscheid te maken tussen erkende en niet-erkende musea. Een erkend museum geeft aan dat het zijn taak op een verantwoorde wijze vervult en geeft aan het publiek, subsidiegevers, schenkers, sponsors, bruikleengevers, enz. duidelijkheid over de kwaliteit van de werking en het beheer. In de context van het museumdecreet dient de erkenning niet alleen beschouwd te worden als een moreel begrip maar tegelijk als een subsidievoorwaarde.

De subsidiëring zal een relevant en representatief museaal beleid stimuleren en valt uiteen in drie soorten ondersteuning : subsidies aan de erkende musea ; kwaliteitsondersteuning via overkoepelende initiatieven of begeleiding ten voordele van musea of het museumwezen ; en startsubsidies en begeleiding voor zeer selectief gekozen nieuwe initiatieven,

De subsidiëeringsvoorwaarden zullen vertrekken vanuit de erkenningsvoorwaarden. Alleen erkende musea komen in aanmerking voor subsidiëring

maar niet alle erkende musea zullen gesubsidieerd worden door de Vlaamse Gemeenschap. Op basis van een niveauspecifieke indeling wordt ernaar gestreefd om tot afspraken te komen met de vijf Vlaamse provincies en met de steden en de gemeenten.

Voor de subsidiëring van erkende musea zal het accent worden gelegd op projectsubsidies. Verder zijn subsidies voor een kern van personeelsleden alsook voor het optimaliseren van de basisfuncties mogelijk. Deze laatste subsidies zullen bij voorkeur gaan naar de musea die in hun doelstelling voldoende representatief, relevant en indringend zijn voor de hele Vlaamse Gemeenschap.

Wanneer een erkend museum een aanvraag doet tot subsidiëring zal het 'bevoegde gezag' van dit museum de engagementen die de erkenning met zich meebrengen – niet in het minst naar het personeelskader toe – moeten honoreren.

Daarnaast kunnen ook subsidies worden verleend aan initiatieven ondernomen ten gunste van musea. Op die manier kunnen musea bijkomend voor overkoepelende functies en voor gezamenlijke projecten ondersteund worden. Ook instellingen, zelf geen musea, maar met belangrijke projecten ten gunste van de musea komen hiervoor in aanmerking. Concreet wordt hier gedacht aan het museumconsulentschap en aan een beperkt aantal steunpunten ter begeleiding van musea en museale initiatieven. Ook opleidingsprogramma's met betrekking tot de vier museumfuncties zullen door deze subsidiering mogelijk worden gemaakt.

Rekening houdend met de multiculturele omgeving en de Europese en internationale roeping van Brussel en met de aanwezigheid van vele buitenlanders in Brussel heeft onze hoofdstad een belangrijke rol bij de uitstraling van de Vlaamse Cultuur. In deze context lijkt het aangewezen dat specifieke educatieve, promotionele en ondersteunende initiatieven van de Vlaamse Gemeenschapscommissie ten voordele van de Brusselse musea ondersteund kunnen worden.

Bovendien kan een startsubsidie worden voorzien voor nieuwe initiatieven. Gedurende maximaal drie jaar kan deze worden toegekend, daarna moet het museum aan de erkenningsvoorwaarden voldoen om nog subsidiëring te krijgen. De relevantie voor de Vlaamse Gemeenschap van het nieuwe initiatief zal als essentiële voorwaarde gelden bij de toekenning van de startsubsidie. Deze nieuwe initiatieven zullen daarenboven moeten worden bege-

leid door museumconsulenten, steunpunten of andere ondersteunende instanties.

De Vlaamse regering zal in de komende jaren op basis van analytisch behoeften-onderzoek aan een aantal specifieke aspecten van de museale werking prioritaire aandacht geven. Zo is er bijvoorbeeld de nood aan een stimulerend beleid op het vlak van de passieve conservatie. Net zoals in de ons omringende landen worden de collecties van de musea bedreigd door verval. De oorzaken zijn te vinden in luchtverontreiniging, onaangepaste belichting, temperatuurschommelingen, vocht, schimmel, insecten, ..., kortom door allerlei omgevingsfactoren. Geen enkele uitgave heeft nog zin, als de basisvoorwaarde, nl. een aangepast klimaat voor de collectie, niet gegarandeerd wordt. Zoniet zullen de collecties verder aftakelen. In Nederland heeft de overheid reeds in 1988 besloten deze problematiek aan te pakken met een massale reddingsoperatie, getiteld "het Deltaplan voor het behoud van het cultureel erfgoed".

Daarnaast is er nood aan degelijke opleidingsinitiatieven. In Vlaanderen bestaat bovendien geen volwaardige en specifieke opleiding met betrekking tot de musea.

Daarenboven wordt vastgesteld dat niet alleen een gestructureerde opleiding ontbreekt, ook bij- en nascholing zijn – op enkele disparate initiatieven na – quasi onbestaande. De nood aan opleiding is dan ook groot. Studenten-potentiële museumwerkers krijgen weinig mogelijkheden om zich behoorlijk te vormen. Museumwerkers, van conservators tot suppoosten, hebben geen kans om hun ervaring en deskundigheid verder te ontwikkelen en te actualiseren met de mogelijkheden die een specifieke bijscholing doorgaans biedt. Ook de vrijwilligers, een groep waarvan de inbreng in de museale werking een groeiend belang zou moeten hebben blijven alsnog in de kou staan.

De Vlaamse regering zal daarnaast ook bijzondere aandacht schenken aan de ondersteuning van de cultuurpedagogische opdracht en de publiekgerichte werking van een museum. Dit beleid kadert binnen het regeerakkoord ter bevordering van de kwaliteit van de leefomgeving, meer specifiek in de stedelijke centra.

Alle subsidies worden slechts verleend binnen de financiële mogelijkheden van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Tenslotte wordt gestreefd naar een samenwerking tussen de verschillende overheidsniveau's. De

Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel, provincies, steden, gemeenten en OCMW's werken gezamenlijk aan de uitbouw van een kwalitatief museumlandschap waarbij elke partner een inbreng heeft die aansluit bij zijn mogelijkheden en verantwoordelijkheden. Als instrument wordt hierbij gedacht aan een subsidiëring op basis van het principe van een niveau-specifieke indeling een doorgedreven taakverdeling en samenwerking. De beleidsinstrumenten van de verschillende overheidsniveau's moeten uiteindelijk een samenhangend geheel vormen.

De musea die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap, krijgen een dotatie van de cultuurbegroting. Ze komen dus niet in aanmerking voor subsidiëring via artikel 6 van dit ontwerp van decreet, maar kunnen wel samenwerkingsverbanden aangaan met één of meerdere erkende musea.

4. Evaluatie en adviesorgaan

Voor de toepassing van dit ontwerp-decreet, en met name over de erkennings- en subsidiëeringsvoorwaarden, zal de museumraad een belangrijke rol spelen. De raad functioneert als een evaluatie- en adviesorgaan voor de ingediende aanvragen tot erkenning en subsidiëring. Zijn taak bestaat uit de beoordeling van de kwalitatieve invulling van de museumdefinitie en de erkenningsvoorwaarden.

De museumraad zal samengesteld zijn uit onafhankelijke deskundigen, die voldoende afstand kunnen nemen van eigen of bepaalde musea. De museumraad zal blijk geven van voldoende verscheidenheid en zal zich voor gespecialiseerde aangelegenheden kunnen laten bijstaan door experts.

5. Inwerkingtreding

Voor de effectieve inwerkingtreding van het decreet wordt gemikt op het begrotingsjaar 1997. Dat impliceert dat het dienstjaar 1996 het laatste is onderworpen aan het KB van 22 april 1958.

6. Financiële impact

De subsidiëring van de musea dient te geschieden binnen de beschikbare middelen die vastgelegd worden in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Om de subsidiëringen voorzien in dit decreet optimaal te financieren, zou de Vlaamse Gemeenschap een belangrijke inspanning moeten leveren. Overwegende het economisch belang en de inherente waarde van het Vlaams museumpatrimonium zal een wezenlijke financiële inspanning een verantwoorde investering betekenen zowel op cultureel als sociaal- economisch gebied.

De musea zijn immers essentiële maatschappelijke actoren binnen een lokaal of regionaal weefsel. Ze hebben een invloed op en een opdracht bij het bevorderen van de leefbaarheid van onze omgeving, het ontwikkelen van een waardevol toerisme, het stimuleren van een bruisend stadsleven, de cultuurpedagogische verruiming van het onderwijs, de menswaardigheid en identiteit van onze gemeenschap.

7. Commentaar bij de artikelen

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

HOOFDSTUK II

Erkenning

Artikel 2

In het ontwerp van decreet wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de begrippen "erkenning" en "subsidiëring". Voor sommige organisaties kan het nuttig zijn alleen een erkenning te verwerven met het oog op het verkrijgen van een werkgelegenheidsprogramma of fiscale aftrekbaarheid van giften (artikel 71, WIB).

In zijn advies zal de museumraad rekening moeten houden met alle aspecten die worden aangegeven in de museumdefinitie (artikel 2, 1°). De gegeven omschrijving steunt op de internationaal aanvaarde definitie, geformuleerd door ICOM (International Council of Museums). Elk onderdeel van de definitie en van de erkenningscriteria zal bij iedere aanvraag om erkenning worden onderzocht.

Eén van de belangrijkste documenten die het museum moet aanbieden voor een erkenning is het beleidsplan (artikel 2, 2°), als noodzakelijk instrument voor een systematische en toekomstgerichte museale bedrijfsvoering waarbij inhoudelijke ambities, mensen en middelen optimaal worden benut om de doelstellingen van het museum te kunnen realiseren.

Elk museum dat om erkenning vraagt zal moeten aantonen dat het voor elke basisfunctie een voldoende professioneel niveau bereikt. De basisfuncties zijn deze die ook internationaal worden gehanteerd (artikel 2, 3°).

Het museum beschikt over een museumwaardige collectie (artikel 2, 4°). Niet iedere collectie is voldoende waardevol om in een museum te worden ondergebracht. Sommige collecties kunnen een cultuurhistorische betekenis hebben binnen de context van het verzamelbeleid van een museum, maar zijn op zichzelf van te weinig betekenis om als museum te fungeren.

De nadruk komt te liggen op de continuïteit van het museum (artikel 2, 5°). Verantwoord behoud en dynamisch beheer van het cultureel erfgoed vraagt een voortdurende zorg. Garanties kunnen worden geboden door de aard en de statuten van de instelling (het bevoegde gezag bezit rechtspersoonlijkheid op basis van het publiek- of privaatrecht) en door het eigendoms- en genotsrecht van het gebouw of van de ruimte waarin het museum is gevestigd en van de verzameling die erin ondergebracht is. Het museum beschikt over de infrastructuur die noodzakelijk is voor de uitvoering van de museumfuncties. Het museum heeft met andere woorden een tentoonstellingsruimte ter beschikking met een permanente publiekgerichte presentatie, een reserve, een werkruimte voor het personeel, een receptie, enzovoort. Tenslotte dient het museum te beschikken over voldoende eigen financiële middelen om de basistaken primair te vervullen.

Het museum beschikt over voldoende gekwalificeerd personeel om aan zijn verplichtingen te voldoen (artikel 2, 6°). De omvang en samenstelling van het personeel hangen af van de grootte van het museum, zijn collecties en zijn verantwoordelijkheden. Het museum wordt geleid door een persoon met professionele capaciteiten zowel op het vlak van de museale functies als op het vlak van het management van het museum. Een passend personeelsbestand veronderstelt dat de personeelsleden een voldoende hoog opleidingsniveau hebben en de mogelijkheden krijgen zich bij te scholen. Zij

hebben een opleiding gevolgd die te maken heeft met de verzameling zelf en het beheer ervan. Bij gebrek aan een gepaste opleiding, is een gelijkwaardige praktische ervaring vereist. Bovendien kan het museum vrijwilligers rond zich scharen op voorwaarde dat voor de nodige vorming en professionele omkadering kan gezorgd worden.

Een dynamische publiekswerking (artikel 2, 7°) uit zich in de manier waarop de bezoeker aangetrokken, ontvangen en begeleid wordt. Een hoog bezoekersaantal is geen doel op zich maar dikwijls een gevolg van een dynamische publiekswerking. Belangrijker is de betrokkenheid van de bezoeker bij een museum te verhogen. Elementen zoals promotie, educatieve werking, waardevolle recreatieve programma's, aantrekkelijke presentatie en begrijpbare communicatie, ledenbinding... spelen hierbij een belangrijke rol.

Wat de deontologie betreft (artikel 2, 8°) kan worden verwezen naar de 'Deontologische code voor het museumberoep', een Nederlandstalige vertaling van de 'Code of Professional Ethics' en de 'Code de déontologie professionnelle', een simultane uitgave van de hiervoor vermelde ICOM van 1987. Deze code moet worden beschouwd als een beroepscode. In de beoordeling van de musea zal rekening worden gehouden met de mate waarin deze code wordt nageleefd. Een dergelijke reeks richtlijnen kan echter als geheel niet als dwingende regel worden opgelegd.

Artikel 3

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 4

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 5

Dit artikel laat toe om een museumbeleid te voeren dat structuur brengt in het museumlandschap. Het is niet de bedoeling om een hiërarchie uit te bouwen tussen de musea onderling maar wel een indeling te maken op grond van een aantal inhoudelijke criteria. Deze indeling zal, samen met de beoordeling, toelaten om afspraken te maken en tot een taakverdeling te komen tussen ondersteunende en initiërende instanties of tussen de ver-

schillende overheidsniveaus. Het is o.a. door middel van dit artikel dat er een heus kwaliteitsbeleid kan worden gevoerd. De museumraad zal hiervoor steunen op overleg en adviezen van andere ondersteunende of deskundige instanties.

HOOFDSTUK III

Subsidiëring

Artikel 6

Erkenning is de basisvoorwaarde om voor subsidie in aanmerking te komen. Nochtans bestaat er geen automatisme. De werkingssubsidie vanwege de Vlaamse Gemeenschap zal gaan naar de musea die op basis van een niveauspecifieke indeling uit artikel 5 voldoende relevant en indringend zijn voor de hele Vlaamse Gemeenschap. Deze werkingssubsidie moet aanzien worden als een aanvullende subsidiëring om de basisfuncties te optimaliseren. Voor de subsidiëring van een kern van personeelsleden zal het bevoegd gezag aan een aantal voorwaarden moeten voldoen, die onder meer te maken hebben met het opleidingsniveau, het statuut van het personeel en de eigen inbreng. Subsidies zullen volgens vast te leggen procedures moeten worden aangevraagd.

Artikel 7

Aan volgende gezamenlijke of overkoepelende initiatieven die kunnen worden gesteund of geïnitieerd wordt concreet gedacht :

- 1° Automatiserings- en registratieprojecten, promotie, educatieve werking, restauratie-ateliers bestemd voor een bepaalde techniek of binnen een bepaalde regio, e.d.m. Hiermee worden eveneens onderlinge concrete afspraken beoogd qua verzamelbeleid en eventuele uitwisseling van collectiestukken. De opleiding van museumpersoneel wordt hier met name genoemd, omdat een dergelijke opleiding in Vlaanderen volledig ontbreekt. Ook projecten van museumconsulenten kunnen op basis van dit artikel worden ondersteund.
- 2° Waar in de vigerende wetgeving slechts subsidies aan musea mogelijk zijn wil dit ontwerpdecreet uitdrukkelijk projecten ten gunste van musea en de samenwerking tussen musea stimuleren.

- 3° Steunpunten en museumconsulenten die overkoepelende begeleiding en ondersteuning van het museale veld in zijn geheel voorzien, onderzoek, informatie en documentatie genereren of een pilootfunctie vervullen.
- 4° Educatieve, promotionele en ondersteunende initiatieven van de Vlaamse Gemeenschapcommissie die de specifieke Vlaamse museumwerking binnen de Brusselse musea stimuleert.

Artikel 8

De tot nu toe vermelde subsidiemogelijkheden beperken zich tot de erkende, en dus reeds bestaande musea. Om ook nieuwe initiatieven een kans te geven, wordt in de mogelijkheid voorzien startsubsidies toe te kennen, maximaal gedurende drie jaar. De relevantie voor de Vlaamse Gemeenschap van het nieuwe initiatief zal hierbij als een essentiële voorwaarde gelden. Deze nieuwe initiatieven zullen worden begeleid door museumconsulenten, steunpunten of andere ondersteunende instanties.

Artikel 9

Dit artikel geeft de mogelijkheid om snel in te spelen op actuele behoeften en de noodzaak daaraan een oplossing te geven. Momenteel wordt de nood aan een stimulerend beleid op het vlak van de passieve conservatie als prioriteit aangebracht. Daarnaast is er ook nood aan degelijke opleidingsinitiatieven.

Artikel 10

Dit artikel behoeft geen verdere commentaar.

Artikel 11

Dit artikel behoeft geen verdere commentaar.

HOOFDSTUK IV

De museumraad

Artikel 12

De huidige Raad van Advies voor Musea wordt opgeheven. Een nieuwe raad van advies, de muse-

umraad, wordt opgericht. In het oprichtingsbesluit zullen de taken, de functies en de samenstelling beschreven worden.

Artikel 13

De museumraad vormt een belangrijke spil in de uitvoering van dit decreet. Deze raad kan altijd, gevraagd en ongevraagd, advies uitbrengen over de materies die hier behandeld worden. Hij zal via de administratie Cultuur over de aanvragen tot erkenning en subsidiëring, evenals over de intrekking van de erkenning, aan de bevoegde minister adviseren.

HOOFDSTUK V

Slotbepalingen

Artikel 14

Dit artikel behoeft geen verdere commentaar.

Artikel 15

Dit artikel behoeft geen verdere commentaar.

De minister-president de Vlaamse regering,

Luc VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse Minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering bij de Vlaamse Raad het ontwerp van decreet in te dienen waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK 1

Algemene Bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 127 van de Grondwet.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° museum : een permanente instelling zonder winstbejag, ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling, toegankelijk voor het publiek, die de materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving verwerft, beheert, bewaart en beveiligt, wetenschappelijk onderzoekt, presenteert en hierover informeert voor doeleinden van studie, educatie en genoegen ;
- 2° basisfuncties : de verwervende, bewarende, wetenschappelijke en publiekgerichte functie ;
- 3° bevoegd gezag : de gemeentelijke overheid, provinciale overheid, het OCMW of een vereniging met rechtspersoonlijkheid die belast is met de oprichting of overname en het beheer van een museum ;
- 4° museumraad : de raad die wordt opgericht door de minister tot wiens bevoegdheid cultuur behoort. De raad brengt, op verzoek van de minister, hetzij op verzoek van het bevoegd gezag, hetzij op eigen initiatief, advies uit over de aangelegenheden die betrekking hebben op de musea die niet onder de Vlaamse Gemeenschap ressorteren.

HOOFDSTUK II

Erkenning

Artikel 3

Op verzoek van het bevoegde gezag en na gunstig advies van de museumraad, bedoeld in artikel 13 van dit decreet, kan de Vlaamse regering een instelling als museum erkennen. Alleen een erkende, instelling kan de naam, 'museum, erkend door de Vlaamse Gemeenschap' dragen.

Artikel 4

Om voor erkenning in aanmerking te komen en om erkend te blijven, moet de instelling aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° beantwoorden aan de definitie zoals bepaald in artikel 2, 1° van dit decreet ;

2° de basisfuncties zoals bepaald in artikel 2, 2° van dit decreet vervullen ;

3° voldoen aan de basisvoorwaarden :

- het museum en zijn collectie vertonen een permanent karakter ;
- de noodzakelijke infrastructuur is kwalitatief aanwezig ;
- het museum beschikt over een passende personeelsformatie met voldoende opleidingsniveau ;
- het museum beschikt over eigen financiële middelen ;
- de werkvormen en werkmethoden zijn aangepast aan de inhoud van de verzameling en de doelstellingen van het museum ;
- de deontologische code van ICOM (International Council of Museums) voor het museumberoep wordt in acht genomen ;

4° rechtspersoonlijkheid bezitten via het bevoegde gezag, op basis van het publiek recht of privaatrecht ;

5° via het bevoegde gezag het eigendoms- of genotsrecht bezitten van het gebouw of van de ruimte waarin het museum gevestigd is en van de verzameling die erin ondergebracht is.

Artikel 5

De Vlaamse regering kan, na advies van de museumraad, de erkenning schorsen of intrekken , wanneer niet meer aan de erkenningsvoorwaarden van artikel 4 wordt voldaan. Ze bepaalt de datum van de schorsing of de intrekking van de erkenning.

Artikel 6

De procedure tot erkenning als museum wordt vastgelegd bij besluit van de Vlaamse regering, conform artikel 4.

Artikel 7

De erkende musea kunnen, na advies van de museumraad, ingedeeld worden op grond van de volgende criteria : hun culturele verantwoordelijkheid, de inhoud en de doelstelling , het wetenschappelijke en logistieke apparaat, de kwaliteit, de omvang of de uitstraling van de museumwerking en de geografische invloedssfeer.

HOOFDSTUK III

Subsidiëring

Artikel 8

De Vlaamse regering kan op advies van de museumraad subsidies toekennen aan musea die erkend zijn bij toepassing van dit decreet.

De subsidiëring bevat alleszins de volgende elementen :

- 1° de subsidiëring van een kern van personeelsleden ;
- 2° de jaarlijkse toekenning van een subsidie voor de basisfuncties van de museumwerking ;
- 3° de subsidiëring op grond van werkelijk gepresteerde projecten.

Artikel 9

Bovendien kan de Vlaamse regering na gunstig advies van de museumraad, ook subsidies toekennen voor :

- 1° initiatieven waardoor een of meer deelaspecten van de basisfuncties van het museum uitgevoerd worden of de opleiding van het museumpersoneel bevorderd wordt. Deze initiatieven kunnen uitgaan van een of meer erkende musea of kunnen in samenwerking met erkende musea plaatsvinden ;
- 2° initiatieven die uitgaan van verenigingen van musea, museumpersoneel of museumvrienden en die in overleg met een of meer erkende musea plaatsvinden ter begunstiging van deze musea ;
- 3° nieuwe initiatieven van niet erkende musea, onder begeleiding van de museumraad.

Artikel 10

De Vlaamse regering kan overeenkomstig haar beleidsprioriteiten voorrang geven aan de maximale ondersteuning van één van de elementen, vermeld in artikel 8 en 9. Hierdoor kan de subsidiëring van de overige elementen in het gedrang komen.

Artikel 11

De subsidiëringprocedure voor de musea wordt vastgelegd bij besluit van de Vlaamse regering.

Artikel 12

De subsidies worden verleend binnen de financiële mogelijkheden van de begroting.

HOOFDSTUK IV

De museumraad

Artikel 13

Een raad van advies, de museumraad te noemen, wordt opgericht. De minister bepaalt de samenstelling en het functioneren ervan.

Artikel 14

De museumraad brengt advies uit over de in de artikel 3 en 4 van dit decreet bedoelde aangelegenheden. De museumraad kan op eigen initiatief advies uitbrengen over alle andere aangelegenheden met betrekking tot het museumwezen. De museumraad staat in voor de begeleiding van de initiatieven, bedoeld in artikel 9, 3° van dit decreet.

HOOFDSTUK V

Slotbepalingen

Artikel 15

Het Koninklijk Besluit van 22 april 1958 tot reglementering van de toekenning van toelagen aan de musea welke niet van de Staat afhangen wordt opgeheven.

Artikel 16

Dit decreet treedt in werking op de dag van de publikatie in het Belgisch Staatsblad. De bepalingen in verband met de erkenningen en de toekenning van de subsidies worden voor de eerst maal toegepast vanaf 1 januari van het jaar dat volgt op de inwerkingstreding van het decreet.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

LUC VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Cultuur
en Brusselse aangelegenheden,*

HUGO WECKX

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 27 februari 1995 door de Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot erkenning en subsidiëring van musea", heeft op 14 maart 1995 het volgend advies gegeven :

STREKKING VAN HET ONTWERP.

Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe de voorwaarden te bepalen waaraan "instellingen" die afhangen van een gemeente, een provincie, een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of een vereniging met rechtspersoonlijkheid, moeten voldoen om in aanmerking te komen voor erkenning als museum door de Vlaamse overheid (artikelen 3 tot 5). Aan de Vlaamse regering wordt opgedragen de voor de erkenning te volgen procedure vast te stellen (artikel 6).

De artikelen 8 tot 12 van het ontwerp voorzien in de mogelijkheid tot toekenning van subsidies, eensdeels, aan erkende musea en, anderdeels, aan overkoepelende initiatieven van musea, initiatieven van derden ter promotie van musea en aan nieuwe initiatieven van (nog) niet erkende musea. De ontworpen subsidieregeling zal in de plaats komen van die van het koninklijk besluit van 22 april 1958 tot reglementering van de toekenning van toelagen aan de musea welke niet van de Staat afhangen, welk besluit wordt opgeheven (artikel 15 van het ontwerp).

Om een en ander te begeleiden wordt een museumraad opgericht, die hoofdzakelijk advies moet geven over het verlenen, schorsen of intrekken van de erkenning, over de toekenning van de subsidies en over de toekenning van een starttoelage aan nieuwe musea (artikelen 13 en 14).

ONDERZOEK VAN DE TEKST.Artikel 2.

1. In dit artikel worden omschrijvingen gegeven van vier begrippen.

Wat de begrippen "museum", "basisfuncties" en "museumraad" betreft, blijkt uit de omschrijving dat de bepaling meer normatief is dan descriptief. Het normatieve karakter van de termen "museum" en "basisfuncties" blijkt ten overvloede ook nog uit de formulering van artikel 4, 1° en 2°, van het ontwerp : het beantwoorden aan de definitie is volgens die bepalingen immers een erkenningsvoorwaarde. Normatieve bepalingen horen niet thuis in een voorafgaand artikel met definities.

Wat het begrip "bevoegd gezag" betreft, moet worden vastgesteld dat dit in het gehele ontwerp slechts tweemaal - met name in de artikelen 3 en 4, 4° - wordt gebruikt. Ook voor die term is een voorafgaande definitie niet noodzakelijk : men kan de omschrijving daar van het begrip opnemen in het eerste artikel waarin het begrip wordt gebruikt en die omschrijving daar laten volgen door de verder te gebruiken term ("hierna "bevoegd gezag" te noemen").

De conclusie is dan ook dat artikel 2 moet worden geschrapt en dat de erin voorkomende bepalingen beter zouden worden geïntegreerd in de verdere bepalingen van het ontwerp, volgens navolgend schema :

- artikel 2, 1°, kan worden opgenomen in artikel 4, 1°;
- artikel 2, 2°, kan worden verwerkt in artikel 4, 2°;
- artikel 2, 3°, kan worden opgenomen in artikel 4, 4°;
- artikel 2, 4°, kan worden geïntegreerd in de artikelen 13 en 14.

De Raad van State zal daartoe telkens een tekstvoorstel doen.

2. Uit de "definitie" van museum, die tevens een erkenningsvoorwaarde is, moet worden afgeleid dat een aantal vormen van collectievorming of -tentoonstelling niet in aanmerking komen voor erkenning als museum en, bijgevolg, uitgesloten zijn van subsidiëring op grond van het ontworpen decreet : tijdelijke tentoonstellingen, private collecties die niet toegankelijk zijn voor het publiek of die niet beheerd worden door een rechtspersoon, archieven, enz.

Uit de memorie van toelichting (algemeen gedeelte, punt 3) blijkt dat de in het ontwerp gehanteerde definitie is gebaseerd op de definitie vastgesteld door de International Council of Museums (ICOM). Uit de statuten van de ICOM blijkt dat met "musea" onder meer gelijkgesteld kunnen worden : sommige natuurlijke, archeologische en etnografische sites en monumenten, instellingen die levende specimens verzamelen, zoals dierentuinen, planetariums, natuurreservaten, enz. Zoals de definitie in het ontwerp

geformuleerd is, vallen die sites, monumenten en instellingen niet onder de toepassing van de ontworpen regeling. Mocht zulks niet overeenstemmen met de bedoeling van de decreetgever, dan dient de begripsomschrijving te worden aangepast.

3. Voor zoveel als nodig kan, met betrekking tot de term "bevoegd gezag", worden opgemerkt dat het decreet in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad enkel van toepassing is op instellingen die wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap (artikel 127, § 2, van de Grondwet). Dit is per definitie niet het geval voor Brusselse musea waarvan een gemeente of een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn het "bevoegd gezag" is. Laatstgenoemde musea kunnen dus noch voor erkenning, noch voor subsidies in aanmerking komen.

De aandacht moet erop worden gevestigd dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), als ondergeschikt bestuur, wel "bevoegd gezag" kan zijn. Zoals de definitie nu is opgesteld, is de VGC niettemin uitgesloten uit het toepassingsgebied van het ontworpen decreet (de VGC heeft wel rechtspersoonlijkheid, maar is geen "vereniging" met rechtspersoonlijkheid). De decreetgever zal moeten oordelen of de definitie op dat punt niet moet worden verruimd.

4. Wat de bepaling van 4° betreft, waarbij aan "de minister tot wiens bevoegdheid cultuur behoort" de opdracht wordt gegeven om de museumraad op te richten, moet worden

opgemerkt dat het, overeenkomstig artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, de Vlaamse regering als zodanig is die de verordeningen maakt en de besluiten neemt die voor de uitvoering van de decreten nodig zijn, en dat uit de artikelen 68 en 69 van diezelfde bijzondere wet volgt dat de regering zelf haar werkwijze regelt en dat zij, onverminderd de door haarzelf toegestane delegaties, collegiaal beraadslaagt.

De vermelde bepalingen van de bijzondere wet staan eraan in de weg dat de decreetgever zich inlaat met de verdeling van de bevoegdheden in de schoot van de Vlaamse regering.

Het komt de decreetgever met andere woorden niet toe aan bepaalde leden van de Vlaamse regering beslissingsbevoegdheid toe te kennen met betrekking tot door hem aangewezen materies.

Artikelen 3 tot 6.

1. De bepaling van artikel 3 van het ontwerp luidens welke de erkenning wordt verleend "op verzoek van het bevoegde gezag en na gunstig advies van de museumraad", kan beter, samen met de bepalingen van de artikelen 5 en 6, worden opgenomen in een artikel dat betrekking heeft op de erkenningsprocedure.

De bepaling van datzelfde artikel 3 luidens welke "alleen een erkende instelling ... de naam 'museum, erkend

door de Vlaamse Gemeenschap' (kan) dragen", regelt de gevolgen van de erkenning en hoort derhalve logischerwijze thuis in een afzonderlijk artikel dat in fine van het hoofdstuk over de erkenning dient te worden opgenomen. Er dient overigens in verband met die bepaling te worden opgemerkt dat het ontworpen decreet niet voorziet in de bestraffing van de overtreding van dit voorschrift.

2.1. Luidens de inleidende zin van artikel 4 moeten de musea aan de in dat artikel bepaalde voorwaarden voldoen om voor erkenning in aanmerking te komen "en om erkend te blijven".

Wat die laatste bepaling betreft, moet worden opgemerkt dat het ontwerp niet voorziet in een regeling die de kwaliteitsbewaking mogelijk maakt : de musea zijn niet verplicht om op geregelde tijden aan te tonen dat zij nog steeds voldoen aan de erkenningsvoorwaarden en er wordt evenmin een mogelijkheid geopend om ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap ter zake met controleopdrachten te belasten.

2.2. De in artikel 4, 3°, opgesomde basisvoorwaarden zijn erg algemeen en vaag geformuleerd. Volgens de gemachtigde ambtenaar is het wegens de grote diversiteit van musea niet mogelijk ter zake meer nauwkeurige en concrete voorwaarden te bepalen en is het de bedoeling dat die

basisvoorwaarden, aan de hand van de gemotiveerde (1) adviezen van de museumraad, een meer concrete invulling zullen krijgen.

2.3. Luidens de in artikel 4, 3°, vierde streepje, bepaalde voorwaarde moet het museum beschikken "over eigen financiële middelen".

Met betrekking tot die bepaling moet erop worden gewezen dat uit de memorie van toelichting blijkt dat de in het ontworpen decreet opgenomen subsidieregeling, naar de bedoeling van de stellers van het ontwerp, enkel te beschouwen is als een bijkomende ondersteuning vanwege de Vlaamse overheid, waarvan het museum niet afhankelijk mag zijn voor zijn basiswerking (2). De gemachtigde is het ermee eens dat deze precisering ook in het decreet zelf moet worden gemaakt. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door de bepaling van artikel 4, 3°, vierde streepje, als volgt te

-
- (1) Aangezien een erkenning slechts kan worden verleend "na gunstig advies van de museumraad", is dat gunstig advies aan te merken als een "eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking" in de zin van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van artikel 13 van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse regering.
- (2) In de toelichting (algemeen gedeelte, punt 2) wordt daaromtrent het volgende gesteld : "Het is niet de bedoeling de musea en hun werking te financieren. Het bevoegd gezag van het museum zal integendeel moeten kunnen aantonen dat het de financiële basislasten van het museum autonoom kan dragen. Subsidiëring kan slechts worden beschouwd als een bijdrage om een degelijke en professionele werking verder uit te bouwen".

redigeren : "beschikt over voldoende eigen middelen voor de financiering van de basisfuncties".

2.4. Luidens artikel 4, 3°, zesde streepje, is één van de voorwaarden voor erkenning dat "de deontologische code van ICOM (International Council of Museums) voor het museumberoep wordt in acht genomen".

De bedoelde code is opgesteld door een in het buitenland gevestigde niet-gouvernementele organisatie (1). Om redenen van rechtszekerheid en behoorlijke regelgeving is de in het ontwerp gehanteerde werkwijze van "regeling door verwijzing" naar dergelijke voorschriften af te raden.

In de memorie van toelichting wordt in verband met die bepaling gesteld dat "een dergelijke reeks richtlijnen ... als geheel niet als dwingende regel (kan) worden opgelegd". Mede gelet op die toelichting kan worden gesuggereerd de verwijzing naar de code van de ICOM te vervangen door een verwijzing naar "de algemeen aanvaarde deontologische regelen voor het museumberoep". De ICOM-code - die allicht de neerslag bevat van de thans toepasselijke

-
- (1) Gevraagd naar het statuut van de ICOM heeft de gemachtigde ambtenaar volgende tekst meegedeeld : "The International Council of Museums is a non-profit organization dedicated to the improvement and advancement of museums and the museum profession. Founded in 1946, it provides a worldwide communications network for museum people of all disciplines and specialities. It counts some 10.000 members in 120 countries. It is associated with UNESCO as a category "a" Non-Governmental Organization and has been granted advisory status by the United Nations Economic and Social Council".

deontologische regels - kan dan ter informatie als bijlage bij de memorie van toelichting worden gevoegd.

2.5. Luidens artikel 4, 4°, moet het museum "rechts-persoonlijkheid bezitten via het bevoegde gezag, op basis van het publiekrecht of privaatrecht". Volgens de gemachtigde ambtenaar wordt met die bepaling beoogd louter private collecties van erkenning uit te sluiten. Die voorwaarde ligt reeds besloten in de definitie van "bevoegd gezag". De bepaling sub 4° kan dus zonder bezwaar worden weggelaten. De woorden "op basis van het publiekrecht of privaatrecht" zijn in ieder geval overbodig.

2.6. Artikel 4, 5°, bepaalt dat de "instelling" "via het bevoegde gezag" het eigendoms- of genotsrecht moet bezitten van het gebouw of van de ruimte waarin het museum gevestigd is en van de verzameling die erin ondergebracht is.

Die bepaling kan weggelaten worden, nu de inhoud ervan reeds blijkt uit de vereisten die met betrekking tot het bevoegde gezag gesteld worden (zie artikel 2, 3°, van het ontwerp).

3. Met de "procedure tot erkenning" waarvan sprake is in artikel 6, wordt volgens de gemachtigde ambtenaar de "aanvraagprocedure" bedoeld.

4. Rekening houdend met de vorenstaande opmerkingen 1 tot 3 en met de opmerkingen in verband met artikel 2 van het ontwerp, kan volgend tekstvoorstel worden gedaan :

"Art. (2). De Vlaamse regering kan een erkenning als museum verlenen.

Om erkend te worden en het te blijven, moet het museum voldoen aan de volgende voorwaarden :

- 1° een permanente instelling zijn zonder winstoogmerk, ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling, toegankelijk voor het publiek, die de materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving verwerft, beheert, bewaart en beveiligt, wetenschappelijk onderzoekt, presenteert en hierover informeert voor doeleinden van studie, educatie en genoeg;
- 2° verwervende, bewarende, wetenschappelijke en publiek-gerichte functies vervullen, hierna de basisfuncties te noemen;
- 3° opgericht of overgenomen zijn en beheerd worden door een gemeentelijke overheid, een provinciale overheid, [de Vlaamse Gemeenschapscommissie,] een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of een vereniging met rechts-persoonlijkheid, hierna het bevoegde gezag te noemen;
- 4° beschikken over de kwalitatief noodzakelijke infra-structuur;

- 5° beschikken over een passende personeelsformatie met een voldoende opleidingsniveau;
- 6° beschikken over voldoende eigen middelen voor de financiering van de basisfuncties;
- 7° werkvormen en -methoden toepassen die aangepast zijn aan de inhoud van de verzameling en de doelstellingen van het museum;
- 8° de algemeen aanvaarde deontologische regelen voor het museumberoep in acht nemen.

Art. (3). De erkenning moet worden aangevraagd door het bevoegde gezag. Zij wordt verleend na gunstig advies van de museumraad, bedoeld in artikel (13).

De Vlaamse regering kan de erkenning, na advies van de museumraad, schorsen of intrekken wanneer niet meer voldaan is aan de erkenningsvoorwaarden.

De Vlaamse regering stelt de nadere regels vast betreffende de te volgen aanvraagprocedure.

Art. (4). Alleen een instelling die erkend is op grond van artikel (2) mag de naam "museum, erkend door de Vlaamse Gemeenschap" dragen".

Artikel 7.

Met betrekking tot dit artikel heeft de gemachtigde ambtenaar verduidelijkt dat het niet de bedoeling is om aan de musea een kwaliteitslabel toe te kennen. Het is evenmin de bedoeling de musea in te delen in categorieën op basis waarvan dan zou worden beslist over de toekenning van de subsidies. De indeling heeft enkel betekenis in het kader van de mogelijkheid om, rekening houdend met de uitstraling van het museum, bijkomende subsidies te verlenen.

Gelet op die uitleg moet worden vastgesteld dat de ontworpen bepaling niet thuishoort in hoofdstuk II van het ontwerp, dat over de erkenning handelt, maar verplaatst moet worden naar hoofdstuk III over de subsidiëring.

De volgende redactie kan worden voorgesteld voor een artikel, te plaatsen na artikel 9 van het ontwerp :

"Art. (...). De erkende musea kunnen, op advies van de museumraad, bijkomende subsidies verkrijgen op basis van de volgende criteria : ... (verder zoals in het ontwerp) ...".

Artikel 8.

Rekening houdend met de opmerking die hiervoren bij artikel 4, 3°, vierde streepje, werd gemaakt, dient de redactie van het tweede lid van artikel 8 te worden aangepast in die zin dat voldoende duidelijk blijkt dat de bedoelde subsidies slechts een aanvullend karakter hebben

(en dat ze dus, in tegenstelling tot wat het bepaalde in het tweede lid, 2°, suggereert, niet bedoeld zijn voor de financiering van de basisfuncties). Gelet op het bepaalde in artikel 10 dient bovendien te worden verduidelijkt dat de subsidies niet noodzakelijk betrekking moeten hebben op ieder van de in 1° tot 3° vermelde aangelegenheden (in tegenstelling tot wat kan worden afgeleid uit de inleidende zin van het tweede lid).

Artikel 9.

Zoals blijkt uit de toelichting bij dit artikel moet het bepaalde sub 3° het mogelijk maken om een startsubsidie te geven voor nieuwe initiatieven. De instelling die zulke startsubsidie krijgt, is per definitie nog niet erkend als museum in de zin van het ontworpen decreet. Het is dan ook verwarrend om gewag te maken van "niet erkende musea". Aangezien deze bepaling ook de enige is die de subsidiëring betreft van een initiatief waarbij geen erkend museum betrokken is, verdient het aanbeveling om hiervan een apart artikel te maken. Ten slotte is de gemachtigde ambtenaar het ermee eens dat de regeling moet worden aangevuld met de in de memorie van toelichting (algemeen gedeelte, punt 3) vermelde bijkomende voorwaarde inzake de termijn gedurende welke de startsubsidie kan worden verleend.

Rekening houdend met die opmerkingen kan het volgende tekstvoorstel worden gedaan :

"Art. (...). De Vlaamse regering kan, na gunstig advies van de museumraad, een startsubsidie toekennen aan nieuwe initiatieven. Zulke nieuwe initiatieven moeten worden begeleid door de museumraad. De startsubsidie kan worden toegekend totdat de instelling erkend is als museum, doch ten hoogste gedurende een periode van drie jaren".

Artikel 10.

In tegenstelling tot wat in de memorie van toelichting wordt gesteld, ware het ongetwijfeld nuttig omtrent dit artikel enige verduidelijking te verstrekken.

Artikel 11.

Voorgesteld wordt dit artikel als volgt te redigeren :

"Art. (...). De Vlaamse regering stelt de nadere regels vast betreffende de te volgen aanvraagprocedure".

Artikelen 13 en 14.

Voor deze artikelen kan de volgende redactie ter overweging worden gegeven :

"Art. (13). Er wordt een museumraad opgericht.

De Vlaamse regering stelt de nadere regels vast betreffende de samenstelling en de werking van de museumraad en benoemt de leden ervan.

Art. (14). Behalve de bij dit decreet opgedragen taken, geeft de museumraad advies over alle andere aangelegenheden met betrekking tot het museumwezen, hetzij op verzoek van de Vlaamse regering, hetzij op verzoek van een bevoegd gezag, hetzij uit eigen beweging".

Artikelen 15 en 16.

Wat het merendeel van de bepalingen van het decreet betreft, is er geen reden om af te wijken van de normale regeling inzake de inwerkingtreding van decreten. De nieuwe subsidiëringsregeling kan weliswaar slechts worden toegepast nadat over de erkenningsaanvragen is beslist, maar dat verhindert niet dat de vereiste uitvoeringsbesluiten reeds worden genomen en dat erkenningen worden verleend.

De opheffing - wat de Vlaamse Gemeenschap betreft - van het koninklijk besluit van 22 april 1958 tot reglementering van de toekenning van toelagen aan de musea welke niet van de Staat afhangen, kan beter aan de Vlaamse regering worden overgelaten. Daartoe kan zij besluiten op het ogenblik dat de subsidiëringsregeling in werking wordt gesteld. Daarvoor is geen uitdrukkelijke decretale machtiging vereist.

Zoals werd bevestigd door de gemachtigde ambtenaar, dient te worden voorzien in de opheffing van het decreet van 19 december 1977 houdende oprichting van een Raad van Advies voor Musea.

Rekening houdend met deze opmerkingen, kan worden voorgesteld de artikelen 15 en 16 door de volgende bepalingen te vervangen :

"Art. (15). Het decreet van 19 december 1977 houdende oprichting van een Raad van Advies voor Musea wordt opgeheven.

Art. (16). De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop de bepalingen van dit decreet in verband met de subsidiëring in werking treden".

De kamer was samengesteld uit

de Heren	:	W. DEROOVER,	kamervoorzitter,
		D. VERBIEST,	staatsraden,
		P. LEMMENS,	
de Heer	:	J. GIJSSELS,	assessoren van de
Mevrouw	:	Y. MERCHIEERS,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	:	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. J. CLEMENT, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS.

W. DEROOVER.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse Minister van Cultuur, Gezin en Welzijn is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK 1

Algemene Bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 127 van de Grondwet.

Artikel 2

De Vlaamse regering kan een erkenning als museum verlenen.

Om erkend te worden en te blijven, moet het museum voldoen aan de volgende voorwaarden :

- 1° een permanente instelling zijn ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling, toegankelijk voor het publiek, niet gericht op het maken van winst, die de materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving verwerft, behoudt, beheert, wetenschappelijk onderzoekt, presenteert en hierover informeert voor doeleinden van studie, educatie en genoegen ;
- 2° culturele en wetenschappelijke doelstellingen nastreven. Die doelstellingen worden geformuleerd in een schriftelijke beleidsnota. De werkvormen en -methoden zijn aangepast aan de inhoud van de verzameling. De doelstellingen

moeten een kwaliteitsontwikkeling aantonen, geïntegreerd in het museumconcept ;

- 3° verwervende, bewarende, wetenschappelijke en publiekgerichte functies vervullen, hierna de basisfuncties te noemen ;
- 4° beschikken over een museumwaardige collectie ;
- 5° voldoende garanties geven dat de verzameling en de museale bestemming ervan in de toekomst blijven voortbestaan :
 - opgericht of overgenomen zijn en beheerd worden door een gemeentelijke overheid, een provinciale overheid, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of een vereniging met rechtspersoonlijkheid, hierna het bevoegde gezag te noemen ;
 - het eigendoms- of genotsrecht bezitten van het gebouw of van de ruimte waarin het museum gevestigd is en van de verzameling die erin ondergebracht is via het bevoegde gezag ;
 - beschikken over de kwalitatief noodzakelijke infrastructuur voor de uitvoering van de museumfuncties ;
 - beschikken over voldoende eigen middelen voor de primaire financiering van de basisfuncties ;
- 6° beschikken over een passende personeelsformatie met een voldoende opleidingsniveau ;
- 7° een dynamische publiekwerking hebben en op vaste tijdstippen, gespreid over het hele jaar, toegankelijk zijn voor bezoekers, ook voor individuele bezoekers ;
- 8° de algemeen aanvaarde deontologische regels voor het museumberoep in acht nemen.

Artikel 3

De erkenning moet worden aangevraagd door het bevoegde gezag. Zij wordt verleend na gunstig advies van de museumraad, bedoeld in artikel 12.

De Vlaamse regering kan de erkenning, na advies van de museumraad, schorsen of intrekken wan-

neer niet meer voldaan is aan de erkenningsvoorwaarden.

De Vlaamse regering stelt de nadere regels vast betreffende de te volgen aanvraagprocedure.

Artikel 4

Alleen een instelling die erkend is op grond van artikel 2 mag de naam "museum, erkend door de Vlaamse Gemeenschap" dragen.

Artikel 5

De erkende musea zullen, na advies van de museumraad, ingedeeld worden op grond van de volgende criteria : hun culturele verantwoordelijkheid, de inhoud en de doelstelling, het wetenschappelijk en logistiek apparaat, de kwaliteit en de uitstraling van de museumwerking, de geografische invloedssfeer.

HOOFDSTUK III

Subsidiëring

Artikel 6

De Vlaamse regering kan op basis van het principe van een niveauspecifieke indeling, volgens artikel 5, subsidies toekennen aan musea die erkend zijn met toepassing van dit decreet.

De subsidiëring kan de volgende elementen bevatten :

- 1° projectsubsidies ;
- 2° de jaarlijkse toekenning van een subsidie voor het optimaliseren van de basisfuncties van de museumwerking, aanvullend op de eigen financiële middelen zoals vermeld in artikel 2, 5° ;
- 3° de subsidiëring van een kern van personeelsleden.

Artikel 7

Bovendien kan de Vlaamse regering, na gunstig advies van de museumraad, ook subsidies toekennen voor :

- 1° initiatieven die een of meer deelaspecten van de basisfuncties van het museum of de opleiding van het museumpersoneel bevorderen. Deze initiatieven kunnen uitgaan van een of meer erkende musea of kunnen in samenwerking met erkende musea plaatsvinden ;
- 2° initiatieven die uitgaan van verenigingen van musea, van museumpersoneel of van museumvrienden en die in overleg met een of meer erkende musea plaatsvinden ter begunstiging van deze musea ;
- 3° overkoepelende initiatieven ter ondersteuning en begeleiding van het museumveld in zijn geheel ;
- 4° specifieke educatieve, promotionele en ondersteunende initiatieven van de Vlaamse Gemeenschapscommissie binnen het Brusselse museumveld.

Artikel 8

De Vlaamse regering kan, na gunstig advies van de museumraad, een startsubsidie toekennen aan nieuwe museale initiatieven. De startsubsidie kan worden toegekend totdat de instelling erkend is als museum, doch ten hoogste gedurende een periode van drie jaar.

Artikel 9

De Vlaamse regering kan overeenkomstig haar beleidsprioriteiten voorrang geven aan de maximale ondersteuning van één van de elementen, vermeld in artikel 6 en 7.

Artikel 10

De Vlaamse regering stelt de nadere regels vast betreffende de te volgen aanvraagprocedure.

Artikel 11

De subsidies worden verleend binnen de financiële mogelijkheden van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

oprichting van een Raad van Advies voor Musea wordt opgeheven.

Artikel 15

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1997 met uitzondering van de artikelen 6 tot en met 11 die in werking treden op een door de Vlaamse regering te bepalen datum.

Brussel, 26 juni 1996.

HOOFDSTUK IV

De museumraad

Artikel 12

Er wordt een museumraad opgericht.

De Vlaamse regering stelt de nadere regels vast betreffende de samenstelling en de werking van de museumraad en benoemt de leden ervan.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Artikel 13

Behalve de bij dit decreet opgedragen taken, geeft de museumraad advies over allen andere aangelegenheden met betrekking tot het museumwezen, hetzij op verzoek van de Vlaamse regering, hetzij op verzoek van een bevoegd gezag, hetzij uit eigen beweging.

Luc VAN DEN BRANDE

HOOFDSTUK V

Slotbepalingen

Artikel 14

Het decreet van 19 december 1977 houdende

*De Vlaamse minister van Cultuur,
Gezin en Welzijn,*

Luc MARTENS
